

Welkom bij Workshop Omgevingsmanagement

Themagroep Omgevingsmanagement
Green Deal Infranatuur

Age Yska, Henk Sanders, Hilde Engels, Sandra Verheijden, Paul Oude Boerrigter

Heiloo, Symposium 16 november 2017

Programma workshop

- Wat is de vraag voor N-241?
- Wat is strategisch omgevingsmanagement?
- Hoe heeft u aandacht voor biodiversiteit bij omgevingsmanagement?
- Hoe passen organisaties het toe? Resultaat enquête en voorbeeldprojecten
- Wat zijn kansen en belemmeringen?
- Welke tips hebben we voor de N-241

Halen en
brengen!

Wat is de vraag voor de N-241?

- Op welke wijze zijn stakeholders tot nu toe al betrokken bij N241? **Middels 10-tal Kes sessies zijn eisen en wensen opgehaald en de honorering hiervan is teruggekoppeld. Natuuronderzoeken lopen nog en er zijn geen specifieke natuurbelangen organisaties tot nu toe uitgenodigd.**
- Zijn daarbij al omgevingsaspecten benoemd? Is natuur/biodiversiteit daarin al genoemd? **Ja, er zijn omgevingsaspecten benoemd, maar niet voor natuur/biodiversiteit.**
- Is er al een beeld voor welke stakeholders biodiversiteitsversterking in het gehele wegtracé interessant dan wel bedreigend kan zijn? **Nee**

Vraag: hoe kan omgevingsmanagement bijdragen aan de versterking van biodiversiteit en realisatie van de N-241 ?
Welke stakeholders moeten wanneer betrokken?

SOM2GO

Strategisch Omgevingsmanagement

Age Yska

Reductie overlast c.q. hinder

Daarom vooraf onderzoek naar:

- Geluid
- Licht hinder
- Grondwater onttrekking- en lozing
- Geur, stank en stof
- Trillingen
- Explosieven in de bodem
- Verkeersbewegingen
- Veiligheid
- Integratie van de (industriële) activiteit in het landschap

Daarnaast

- Daarnaast om zorgvuldig te werken onderzoek op gebied van cultuurtechniek, landbouw, geotechniek, **flora- en fauna**, archeologie. Deze onderzoeken dienen mede om vergunningen aan te vragen en publiek en belanghebbenden en andere betrokken partijen voor te lichten , te informeren en de dialoog te voeren

Publieke stakeholders

- Rijksdiensten
- **Provincies**
- Gemeenten
- Waterschappen
- **Natuur**, landschap en andere stichtingen
- **Wegbeheerders**, spoorwegen, vaarwegen, defensie, luchtvaart
- Andere (energie) maatschappijen gas, water, olie, chemie, elektriciteit, kabel, riolering

Private stakeholders

- Landeigenaren
- Pachters, huurders, andere grondgebruikers
- Eigenaren van windturbines
- Buren
- De politiek
- Actie groepen
- Buurt comités, dorpsbelang
- Insprekers op vergunningen
- Individuen, facebookers, twitteraars
- Etc.etc.

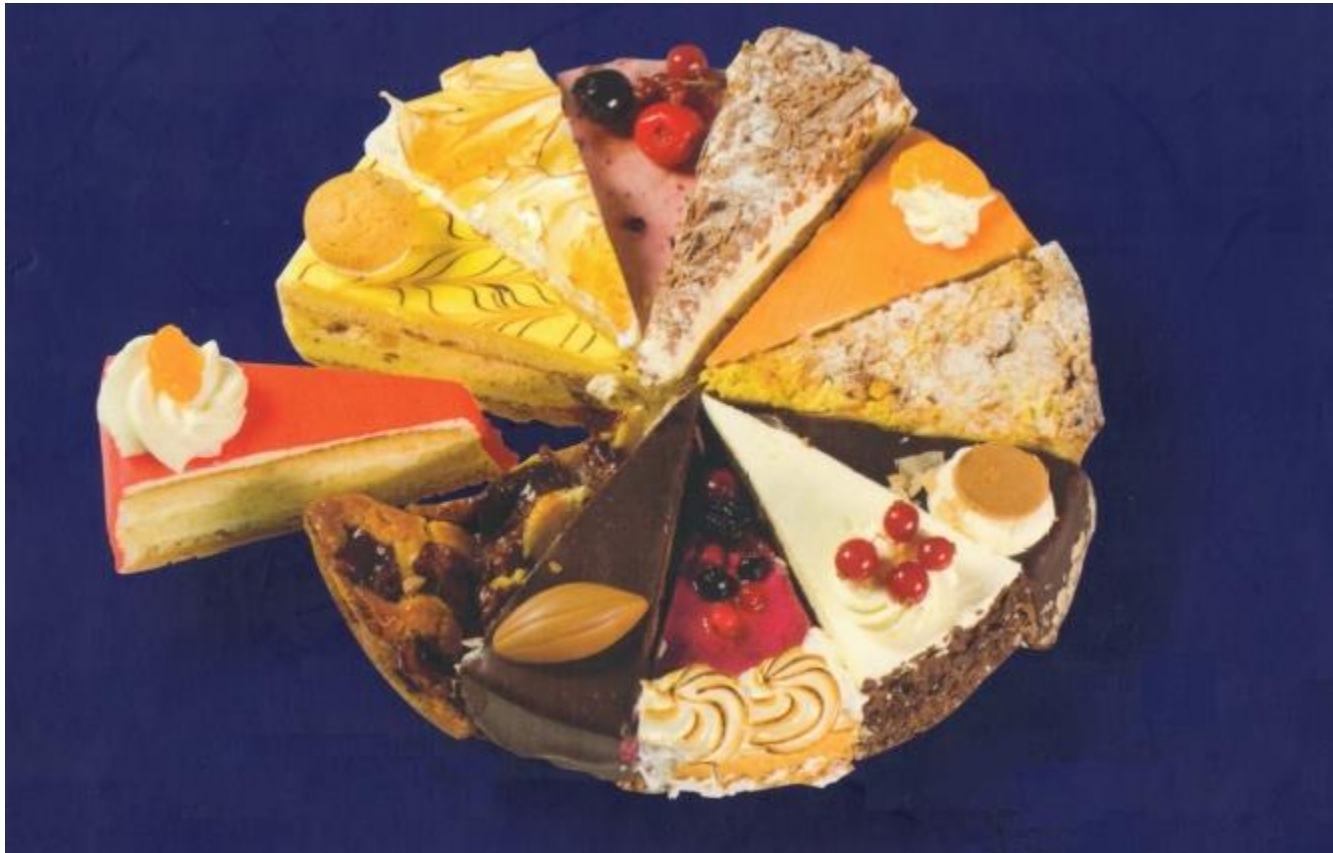
Wat is SOM?

- Issues als vertrekpunt : standpunten en belangen van sth in beeld brengen
- Van daaruit pro – actief een strategie ontwikkelen om de org. doelen te realiseren **en** een **duurzame** relatie met de omgeving aan te gaan
- **License to operate + license to grow = groeien in balans**
(wet- en regelgeving) (sth) (duurzame dialoog gebaseerd op belangen)

SOM model

1. Stel je doel
2. Inventariseer je issues en daarna je stakeholders
3. Identificeer en analyseer standpunten en belangen van sth
4. Bepaal je strategie per sth
5. Start een effectieve, doelgerichte dialoog
6. Ga construerend onderhandelen
7. Conflict resolution
8. Veranker en monitor de afspraken met je sth
9. Evalueer je werkwijze

Halen en brengen **en** samen meer creëren

Waarom SOM op deze wijze?

- Project risico's in beeld brengen en beter beheersen
- MVO, innovatie en reputatie bevorderen c.q. uitbouwen
- Relatie management voor korte en lange termijn opbouwen

SOM principes

- Streef naar winst voor alle partijen
- Werk aan oprechte interesse in de belangen van sth
- Maak onderscheid tussen standpunten en belangen
- Maak waar wat je zegt
- Goede voorbereiding/analyse eigen situatie, issues en sth
- Inventariseer eerst de issues en dan pas de sth
- Maak transparante afwegingen en deel ze met de sth
- Besteed de meeste tijd aan de sth met het grootste belang
- Maak onderscheid tussen constructief onderhandelen en conflict resolution
- Kies zo nodig voor pakket onderhandelingen
- Goede monitoring van de afspraken

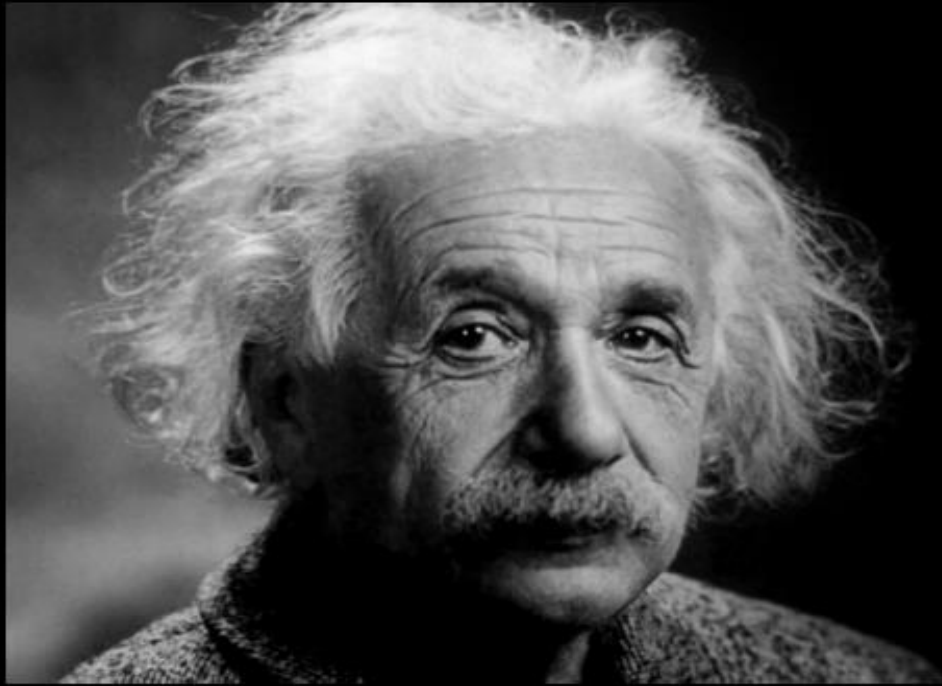
Bedreigingen - Kansen

- Politiek
- In- en externe organisatie

- **MAAR:**
-
- **Naast klimaat is biodiversiteit het grootste issue van de 21^e eeuw**

- **SOM helpt**

Omgevingsmanagement is werken op grensvlakken

*"We can't solve problems by using
the same kind of thinking we used
when we created them."*

Albert Einstein

En hoe heeft u aandacht voor biodiversiteit bij omgevingsmanagement in uw projecten?

Hoe nemen organisaties biodiversiteit in omgevingsmanagement van projecten mee?

Tussenresultaten kleine enquête bij 9 organisaties Green Deal

Bovenwettelijke aandacht voor biodiversiteit

1. Onderscheid wettelijk en bovenwettelijk, niet altijd helder
2. Wettelijk kader
  - Welke wetten hanteer je? => Natuurcompensatie
  - ProRail: Quick scan t.b.v. natuurtoets
  - RWS: Tracébesluit, "zorgplicht i.p.v. mitigerende maatregel"
3. Bovenwettelijke kaders
  - > 50% partijen voert bovenwettelijke maatregelen uit
  - ProRail: Methodiek duurzaam GWW: ambitieweb en Omgevingswijzer; brainstormsessies stakeholders
  - RWS: In Planfase direct meenemen, werksessies, wensen stakeholders in klanteis
  - Waterschap Rijn en IJssel: idee-inbreng van professionals en omgeving
  - HHNK: intern en extern lobbyen voor aandacht
  - Gemeente Tilburg: verankering in beleid: Nota Biodiversiteit, kaart Stadsnatuur, handreiking ecologisch groenbeheer
  - Heijmans: EMVI-criteria, BVP-procedures

Inbedding extra maatregelen niet standaard

- Afhankelijk van medewerkers om collega's en managers/bestuurders te enthousiasmeren (interne communicatie erg belangrijk)
- Externe druk helpt versnellen
- Voor uitvoerders: wanneer opdrachtgevers erom vragen gebeurt er wat
- Geen standaard tools, geen duidelijke biodiversiteitswaarderingssystematiek
- 50% partijen gebruiken inspiratiesessies met stakeholders
- Geen monitoring van effecten van maatregelen

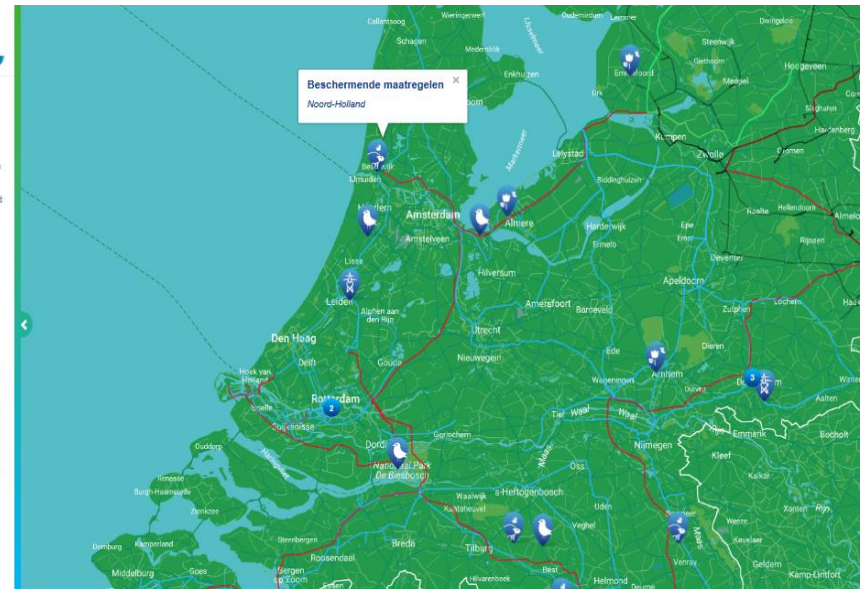
Voorbeelden

TenneT en biodiversiteit in omgevingsmanagement

– Groene kaart van TenneT

Lokale en regionale initiatieven biodiversiteitsverbetering

- Beschermende maatregelen Randstad Noordring 380kV
- Almere in bloei:
  - Vervangen hoge beplanting onder hoogspanningsleiding door lage beplanting met bloemenlinten
  - Samenwerking met gemeente Almere

TenneT en biodiversiteit in omgevingsmanagement

– Wind op Zee

- MER procedure Offshore windparken
- In dialoog met omgeving de waarde van natuur bespreken
- In het concept-traject voor inbreng zorgen van NGO's

Grondwater

Schone Bronnen

Brabant Water

Schoon Drinkwater

Provincie grondwaterbeschermingsgebieden Biodiversiteit
Schoon Water voor Brabant gewasbescherming
Waterschap Landbouw
Gemeente
Bewoners

bee
DEALS

bee
DEALS

[frank geenen @FGeenen](#)

[Boeren helpen bijen. Gaat goed samen.](#)

[https://www.nieuweoogst.nu/nieuws/2017/11/10/grasklaver-goede-voedselbron-voor-hommel ...](https://www.nieuweoogst.nu/nieuws/2017/11/10/grasklaver-goede-voedselbron-voor-hommel...) [@theBeeDeals](#) [@Ecologicaadvies](#)
[@aaenmaas](#) [@BrabantWater](#)

[10:39 AM - Nov 12, 2017](#)

Uw voorbeelden

Tips voor de N-241

Vraag: hoe kan omgevingsmanagement bijdragen aan de versterking van biodiversiteit en realisatie van de N-241?
Welke stakeholders moeten wanneer betrokken?